

Dr. Gabriela Cristina Frențiu

Judecător la Tribunalul Bistrița-Năsăud

**TAXELE JUDICIARE DE TIMBRU
ȘI AJUTORUL PUBLIC JUDICIAR
ÎN PROCESUL CIVIL**

O.U.G. nr. 80/2013 și O.U.G. nr. 51/2008

Comentarii, doctrină și jurisprudență

Editura
Hamangiu
2020

CAPITOLUL AL VI-LEA. RESTITUIREA SUMELOR ACHITATE CU TITLU DE TAXE JUDICIARE DE TIMBRU (ART. 45 DIN O.U.G. NR. 80/2013)

1. Conținutul reglementării

➤ Potrivit art. 45 din O.U.G. nr. 80/2013:

(1) Sumele achitate cu titlu de taxe judiciare de timbru se restituie, după caz, integral, parțial sau proporțional, la cererea petiționarului, în următoarele situații:

a) când taxa plătită nu era datorată;

b) când s-a plătit mai mult decât cuantumul legal;

c) când acțiunea sau cererea rămâne fără obiect în cursul procesului, ca urmare a unor dispoziții legale;

d) când acțiunea corect timbrată a fost anulată în condițiile art. 200 alin. (3) din Codul de procedură civilă^[1] sau când reclamantul a renunțat la judecată până la comunicarea cererii de chemare în judecată către pârât;

e) când, în procesul de divorț, părțile au renunțat la judecată ori s-au împăcat;

f) când contestația la executare a fost admisă, iar hotărârea a rămas definitivă;

g) în cazul în care instanța de judecată se declară necompetentă, trimițând cauza la un alt organ cu activitate jurisdicțională, precum și în cazul respingerii cererii, ca nefiind de competența instanțelor române;

h) când probele au fost administrate de către avocați sau consilieri juridici;

i) în cazul în care participantul la proces care a fost recuzat se abține sau dacă cererea de recuzare ori de strămutare a fost admisă;

j) în alte cauze expres prevăzute de lege.

(2) În cazul prevăzut la alin. (1) lit. d), e) și i) se restituie jumătate din taxa plătită, iar în cazul prevăzut la alin. (1) lit. f) taxa se restituie proporțional cu admiterea contestației. În cazul prevăzut la alin. (1) lit. h) se restituie jumătate din taxa plătită, indiferent de modalitatea în care a fost soluționat procesul, după rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești.

(3) Dreptul de a solicita restituirea poate fi exercitat în termen de un an de la data nașterii sale.

(4) Cererea de restituire se adresează instanței judecătorești la care s-a introdus acțiunea sau cererea. În cazul taxelor plătite pentru cereri formulate Ministerului

^[1] În prezent, art. 200 alin. (4) C.proc.civ., republicat.

Justiției sau Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, cererea de restituire se adresează acestuia.

(5) Cererea de restituire soluționată de instanța de judecată va fi depusă în vederea restituirii la unitatea administrativ-teritorială la care a fost achitată taxa.

(6) Dacă legea nu prevede altfel, taxele judiciare de timbru plătite pentru cereri și acțiuni anulate ca insuficient timbrate nu se restituie.

(7) Procedura de restituire a sumelor achitate cu titlu de taxe judiciare de timbru se aprobă prin ordin comun al viceprim-ministrului, ministrul finanțelor publice, și al viceprim-ministrului, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice.

2. Cazurile de restituire a taxei judiciare de timbru achitate

Alineatul (1) al art. 45 din O.U.G. nr. 80/2013 indică situațiile de restituire a taxei judiciare de timbru. Enumerarea este *enunțiativă*, iar nu limitativă.

Se instituie principiul restituirii *la cerere*, iar nu din oficiu, de către *instanța sesizată cu judecarea acțiunii supuse plății taxei judiciare de timbru*.

Restituirea poate fi *totală* ori *parțială*.

Astfel, *taxa achitată se restituie în întregime* în cazul în care:

– nu era datorată (spre exemplu, s-a achitat taxa de timbru, deși acțiunea este scutită de la plata taxei fie datorită obiectului, fie datorită titularului acțiunii);

– s-a plătit mai mult decât cuantumul legal (restituirea vizează întreaga sumă achitată în plus față de cea legal datorată);

– acțiunea sau cererea rămâne fără obiect în cursul procesului, ca urmare a unor dispoziții legale (este necesar ca lipsa de obiect să apară în urma unor prevederi legale, iar nu din alte cauze, cum ar fi atitudinea părâtului ulterior promovării acțiunii, manifestată prin executarea prestației în cursul procesului, revocarea în cursul judecății a actului atacat, altele asemenea);

– instanța de judecată se declară incompetentă, trimitând cauza la un alt organ cu activitate jurisdicțională;

– cererea este respinsă, ca nefiind de competența instanțelor române;

– în alte situații expres prevăzute de lege (când printr-o lege generală sau specială este instituită expres restituirea).

De exemplu, în cazul în care *litigiul a fost soluționat pe calea medierii*, odată cu pronunțarea hotărârii de expedient, instanța va dispune, la cererea părții interesate, restituirea taxei judiciare de timbru, plătită pentru investirea acesteia, cu excepția cazurilor în care conflictul soluționat pe calea medierii este legat de transferul dreptului de proprietate, constituirea altui drept real asupra unui bun imobil, partaj și cauze succesoriale, caz în care se va restitui 50% din taxa achitată. Instanța de judecată nu va dispune restituirea taxei judiciare de timbru plătite pentru investirea acesteia, în cazul în care conflictul soluționat este legat de o cauză succesorală pentru care nu s-a eliberat certificatul de moștenitor [art. 63 alin. (2) și (2¹) din Legea nr. 192/2006 privind

medierea și organizarea profesiei de mediator, modificat prin Legea nr. 154/2019^[1].

În mod judicios, în *practica judiciară* s-a reținut că, atunci când, deși acțiunea principală are ca obiect transferul dreptului de proprietate, hotărârea de expedient nu mai are ca finalitate un astfel de transfer, urmărindu-se rezoluțiunea mutuală a unei convenții, nu operează excepția de la restituirea taxei de timbru prevăzută de art. 63 alin. (2) din Legea nr. 192/2006^[2]. Aceasta, întrucât, în interpretarea textului, trebuie avută în vedere finalitatea procesului, iar nu obiectul acțiunii.

Restituirea taxei judiciare de timbru se dispune numai pentru faza procesuală în care s-a realizat tranzacția. Ca atare, dacă aceasta a intervenit în fața primei instanțe, taxa de timbru se va restitui integral. Dimpotrivă, dacă tranzacția este realizată numai în calea de atac, restituirea privește numai taxa de timbru achitată pentru investirea instanței de control judiciar, taxa achitată la fondul cauzei neputând fi restituită^[3].

Taxa se restituie în parte, respectiv în proporție de 50% din cuantumul achitat, în următoarele situații expres prevăzute la alin. (2) al art. 45 din O.U.G. nr. 80/2013:

- când s-a dispus anularea, în condițiile art. 200 alin. (4) C.proc.civ., a acțiunii corect timbrate;
- când reclamantul a renunțat la judecată până la comunicarea cererii de chemare în judecată către pârât;
- când, în procesul de divorț, părțile au renunțat la judecată ori s-au împăcat;
- în cazul în care participantul la proces care a fost recuzat se abține;
- când cererea de recuzare ori de strămutare a fost admisă;
- când probele au fost administrate de către avocați sau consilieri juridici, fără a avea relevanță modalitatea în care a fost soluționat procesul, în acest ultim caz restituirea operând după rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești.

Taxa se restituie proporțional cu admiterea contestației atunci când contestația la executare a fost admisă, iar hotărârea a rămas definitivă.

De exemplu: în ipoteza în care contestația a vizat urmărirea unor bunuri în valoare de 100.000 lei, pentru care s-a achitat taxa de timbru de 1.000 lei, conform art. 10 alin. (1) din O.U.G. nr. 80/2013, iar contestația a fost admisă în parte, în limita sumei de 10.000 lei, taxa de timbru care se va restitui va fi de 505 lei, determinată potrivit art. 3 alin. (1) lit. c) din O.U.G. nr. 80/2013. Dacă însă contestația a fost admisă tot în parte, în limita unei sume în raport de care taxa de timbru calculată la aceasta, conform art. 3 alin. (1)

[1] Publicată în M. Of. nr. 623 din 26 iulie 2019.

[2] C.A. Cluj, s. I civ., dec. nr. 128/17 decembrie 2012, nepublicată.

[3] *Idem*.

din O.U.G. nr. 80/2013, depășește cuantumul maxim achitat de 1.000 lei, taxa se restituie în întregime, chiar dacă soluția de admitere este numai parțială [bunăoară, pornind de la exemplul de mai sus, contestația se admite numai în limita sumei de 25.000 lei; taxa de timbru aferentă sumei admise este de 1.355 lei, potrivit art. 3 alin. (1) lit. d) din O.U.G. nr. 80/2013, peste taxa achitată de contestator pentru întreaga contestație la executare promovată].

În cazurile în care prin contestația la executare se invocă mai multe motive de nulitate, dintre care instanța reține ca întemeiat un motiv, neanalizând restul motivelor invocate și admițând în parte contestația la executare, considerăm greșită practica instanțelor care resping cererea de restituire a taxei judiciare de timbru pe considerentul că acțiunea a fost admisă numai în parte.

Suntem de părere că în astfel de situații, în care alte motive (bunăoară, prescripția dreptului de a cere executarea silită) nu au fost analizate pentru a se reține o eventuală netemeinicie a lor, care să atragă o soluție de admitere parțială a contestației la executare, trebuie reținut că, în fapt, instanța a admis în întregime contestația formulată, anulând toate formele de executare, acesta fiind, practic, scopul urmărit de contestator.

Ca atare, devin incidente prevederile art. 45 alin. (1) lit. f) din O.U.G. nr. 80/2013, nefiind aplicabile prevederile art. 45 alin. (2) din O.U.G. nr. 80/2013, cât timp nu există cereri respinse, ci numai motive neanalizate pe considerentul reținerii ca întemeiat a unuia dintre motivele invocate.

Dispozițiile art. 45 alin. (1) lit. f) din O.U.G. nr. 80/2013 sunt incidente numai în cazul admiterii contestației la executare, nu și în cazul admiterii altor cereri în materia executării silite, cum ar fi, spre exemplu, cea de întoarcere a executării silite.

În mod corect, doctrina a subliniat *inexistența dreptului contestatorului de a opta* între formularea cererii de restituire a taxei judiciare de timbru de către stat și formularea cererii de obligare a intimatului la plata în favoarea sa a cheltuielilor de judecată constând în taxa judiciară de timbru achitată pentru contestația la executare admisă^[1].

Într-adevăr, cât timp există o *normă specială ce instituie dreptul la restituirea sumei*, aceasta nu ar putea fi pusă în sarcina celeilalte părți, rațiunea instituirii dreptului la restituire constituind-o culpa organelor statului pentru

[1] O. BEJENARU, *Aspecte privind recuperarea cheltuielilor de judecată în cazul admiterii contestației la executare*, în *Dreptul* nr. 1/2003, p. 104-105; M. GĂLAN, *Restituirea taxei de timbru în cazul admiterii contestației la executare*, în *Dreptul* nr. 9/2004, p. 102; D.N. THEOHARI, C.M. ILIE, M.A. BÎRLOG, B. CRISTEA, *op. cit.*, p. 486.

Pentru o opinie contrară, în sensul prevalenței principiului disponibilității părților în procesul civil, ceea ce conferă un drept de opțiune contestatorului, a se vedea *Minuta Întâlnirii judecătorilor din raza Curții de Apel București pentru soluționarea problemelor de practică neunitară în materie civilă*, din data de 29 iunie 2010, citată de D.N. THEOHARI, C.M. ILIE, M.A. BÎRLOG, B. CRISTEA, *op. cit.*, p. 486.

declanșarea situației litigioase ori neprestarea vreunui serviciu (în ipoteza în care instanța învestită cu soluționarea contestației la executare se declară incompetentă și trimite contestația unui organ cu activitate jurisdicțională).

Ne raliem opiniei doctrinei juridice potrivit căreia există *situații în care această rațiune nu poate subsista*^[1].

Astfel, dacă restituirea taxei se justifică în ipoteza admiterii contestației prin care se solicită lămurirea înțelesului, întinderii și aplicării dispozitivului hotărârii judecătorești ce constituie titlu executoriu, pe considerentul că efectuarea de cheltuieli cu taxa de timbru aferentă contestației promovate este imputabilă instanței care a pronunțat titlul executoriu, care trebuia să fie clar, nesusceptibil de lămuriri ulterioare, partea adversă neavând nicio culpă procesuală, *în cazul altor contestații la executare ori la un titlu ce nu provine de la instanța de judecată, taxa de timbru nu ar trebui restituită de către stat*, deoarece culpa nu aparține instanței, ci executorului judecătoresc sau emitentului titlului, care nu funcționează în subordinea instanței.

Taxa de timbru achitată în cuantum insuficient pentru o acțiune, care în final este anulată pentru neplata taxei judiciare de timbru legal datorate, respectiv ca insuficient timbrată, *nu se restituie. Prin excepție* de la regula interdicției restituirii, restituirea poate opera atunci când printr-o lege (generală sau specială) se instituie expres posibilitatea restituirii [art. 45 alin. (6) din O.U.G. nr. 80/2013].

3. Judecata cererii de restituire

Așa cum rezultă din cuprinsul alin. (1) al art. 45 din O.U.G. nr. 80/2013, restituirea nu se dispune din oficiu, ci *numai la cererea celui îndreptățit*.

Restituirea nu poate fi solicitată oricând, ci *în termenul limită de un an, calculat de la data nașterii sale* [art. 45 alin. (3) din O.U.G. nr. 80/2013], moment ce coincide cu data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești prin care s-a admis contestația la executare.

S-a exprimat opinia potrivit căreia o cerere de restituire ar putea fi formulată și odată cu contestația la executare, iar nu numai după rămânerea definitivă a hotărârii pronunțate în contestație, însă efectele soluției de admitere a cererii (și anume restituirea taxei) se produc numai la momentul definitivării soluției^[2].

Apreciem că textul art. 45 alin. (3) din O.U.G. nr. 80/2013 își găsește aplicarea ori de câte ori cererea de restituire nu se formulează odată cu contestația la executare.

^[1] M. GĂLAN, *Restituirea taxei de timbru în cazul admiterii contestației la executare*, în Dreptul nr. 9/2004, p. 103.

^[2] Minuta Întâlnirii președinților secțiilor civile ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și curților de apel, de la Bacău, din 23-24 iunie 2016, disponibilă pe <http://inm-lex.ro/>.

Competența soluționării cererii de restituire revine *instanței judecătorești la care s-a introdus acțiunea sau cererea*. Dacă se cere restituirea taxei achitate în primă instanță, restituirea se va dispune de această instanță. Dacă se solicită restituirea taxei judiciare de timbru achitate în calea de atac, restituirea se dispune de instanța de control judiciar sesizată cu judecarea căii de atac și competență să o soluționeze.

În ipoteza plății de taxe pentru cereri adresate *Ministerului Justiției sau Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție*, cererea de restituire se adresează acestor entități [art. 45 alin. (4) din O.U.G. nr. 80/2013].

Norma nu prevede *conținutul cererii de restituire*, însă în tăcerea legii, apreciem că suntem în prezența unei *cereri necontencioase*, astfel că aceasta trebuie să cuprindă elementele prevăzute de art. 530 C.proc.civ., și anume numele de familie și prenumele solicitantului, domiciliul acestuia, obiectul cererii (pretenția concretă de restituire), motivele care stau la baza solicitării și semnătura solicitantului. Cererea va fi însoțită de înscrisurile pe care se sprijină.

Instanța se pronunță printr-o *încheiere, în dosarul în care s-a achitat taxa, în camera de consiliu, fără citarea părților*, dacă nu se apreciază că ar fi necesară citarea solicitantului.

Încheierea este *executorie*, fiind supusă *numai apelului*, în condițiile art. 534 C.proc.civ.

Încheierea instanței se comunică solicitantului, acesta urmând a o depune, în vederea obținerii restituirii, la unitatea administrativ-teritorială la care a fost achitată taxa [art. 45 alin. (5) din O.U.G. nr. 80/2013].

4. Procedura de restituire a sumelor achitate cu titlu de taxe judiciare de timbru

Procedura de restituire a sumelor achitate cu titlu de taxe judiciare de timbru este prevăzută de *Ordinul comun al ministrului finanțelor publice și al ministrului dezvoltării regionale și administrației publice nr. 1918/2013/65/2014*^[1].

Potrivit pct. 3, 4 și 6 din Anexa nr. 1 la acest ordin („Procedură de restituire a sumelor achitate cu titlu de taxe judiciare de timbru”), în vederea restituirii sumei cuvenite, contribuabilul solicitant depune în cadrul termenului legal de prescripție a dreptului de a cere restituirea, respectiv în termen de 5 ani de la data de 1 ianuarie a anului următor celui în care a luat naștere dreptul de restituire, în original, la registratura unității administrativ-teritoriale (organul fiscal local), cererea de restituire soluționată de instanța judecătorească competentă.

[1] Publicat în M. Of. nr. 68 din 28 ianuarie 2014.

Pe cererea de restituire, solicitantul înscrie numele și prenumele/denumirea, domiciliul fiscal, codul de identificare fiscală, modalitatea de restituire a banilor: în contul bancar, în numerar sau prin mandat poștal, după caz, și atașează documentul de plată a taxei judiciare de timbru; în cazul solicitanților persoane juridice, restituirea sumelor cuvenite se efectuează numai prin decontare bancară, în contul indicat prin cererea de restituire, iar în cazul solicitanților persoane fizice, restituirea se va efectua fie în contul bancar indicat prin cererea de restituire, fie în numerar, pentru sume aprobate de instanța judecătorească mai mici de 500 lei, fie prin mandat poștal. În cazul în care restituirea se face în cont bancar, în cererea de restituire se vor indica codul IBAN și banca la care este deschis acest cont.

În termen de maximum 3 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii, organul fiscal local transmite organului fiscal competent din subordinea Agenției Naționale de Administrare Fiscală (organul fiscal central competent) cererea solicitantului, decizia instanței judecătorești competente și documentul de plată a taxei judiciare de timbru, în copie, precum și certificarea faptului că suma în cauză a fost încasată și nu a mai fost restituită, în original.

JURISPRUDENȚA CURȚII CONSTITUȚIONALE

1. Opțiunea legiuitorului. Procedura de judecată este prevăzută de lege, astfel încât stabilirea cazurilor în care se restituie taxele judiciare de timbru este de competența legiuitorului. Restituirea acestor taxe reprezintă o opțiune a legiuitorului, o facilitate pe care acesta o acordă în funcție de specificul situațiilor concrete (C.C.R., Dec. nr. 283/2016, M. Of. nr. 548 din 20 iulie 2016).

2. Renunțarea la judecată. Mecanismul pe care îl presupune declanșarea și desfășurarea unui proces a fost deja pus în mișcare, ceea ce implică o serie de cheltuieli, uneori foarte costisitoare, astfel încât, având în vedere tocmai caracterul de serviciu public al justiției, care nu poate fi investită în mod gratuit, legiuitorul a apreciat că restituirea taxei de timbru în situația renunțării la un anumit moment dat la judecată se justifică, după caz, integral, parțial sau proporțional (C.C.R., Dec. nr. 283/2016, M. Of. nr. 548 din 20 iulie 2016).

3. Restituirea taxei de timbru în cazul în care părțile au ajuns la un acord de mediere. Legiuitorul poate institui anumite reguli speciale, având în vedere specificul unor litigii. În speța de față este vorba despre transferul dreptului de proprietate și/sau constituire a altui drept real asupra unui bun imobil în ipoteza specifică a apelării la procedura medierii în litigiile aflate pe rolul instanțelor de judecată. Astfel, acest transfer operează în urma pronunțării de către instanța de judecată a unei hotărâri de expedient care este și executorie.

Restituirea taxelor judiciare de timbru reprezintă o opțiune a legiuitorului, o facilitate pe care acesta o acordă în funcție de specificul situațiilor concrete. În cazul de față, soluția legislativă este susținută de puternice rațiuni ce țin de echi-

tatea sistemului general de taxe, justițiabilii neputând eluda plata unor taxe ce țin de natura operațiunii juridice realizate – transferul dreptului de proprietate – prin apelarea la procedura medierii.

Fiind vorba despre o hotărâre de expedient ce consfințește înțelegerea părților cu privire la transferul dreptului de proprietate asupra unui bun, este constituțională dispoziția legală care statuează legalitatea taxei judiciare de timbru și menținerea cuantumului acesteia în cazul realizării dreptului prin justiție.

Chiar dacă partea care a inițiat procesul a trebuit să plătească taxa judiciară de timbru, în condițiile în care obține o hotărâre favorabilă, partea adversă va fi nevoită să plătească cheltuielile de judecată care includ și taxa judiciară de timbru. Totodată, așezarea justă a sarcinilor fiscale presupune obligarea, în egală măsură, a tuturor dobânditorilor unor drepturi reale la plata taxelor judiciare de timbru, diferențiat în raport cu valoarea obiectului transferului dreptului real, atunci când titlul este obținut prin intermediul organului judiciar (C.C.R., Dec. nr. 480/2013, M. Of. nr. 60 din 23 ianuarie 2014).

JURISPRUDENȚĂ NAȚIONALĂ

1. Taxă achitată în plus. Reexaminare. Nu este întemeiat motivul de reexaminare potrivit căruia, în primul ciclu procesual, reclamantul-apelant ar fi plătit taxa judiciară de timbru într-un quantum mult mai mare decât acela stabilit de lege, căci o asemenea situație, chiar reală fiind, nu este valorificabilă în cadrul unei cereri de reexaminare a taxei judiciare de timbru, legea stabilind alte căi procedurale pentru recuperarea taxei judiciare de timbru plătite nedatorat (C.A. Cluj, s. I civ., înch. nr. 19/A/CC/2017, nepublicată).

2. Anulare cerere. Restituirea a jumătate din taxa judiciară de timbru achitată. Suma care se restituie nu este lăsată la libera apreciere a instanței, ci legiuitorul însuși prevede cuantumul ce urmează a fi restituit, în cazul anulării cererii prevăzându-se restituirea a jumătate din taxa achitată.

Articolul 45 alin. (1) prevede principiul restituirii integrale, parțiale sau proporționale, la cerere, în situațiile expres și limitativ prevăzute la lit. a)-j)), însă această normă trebuie obligatoriu coroborată cu dispozițiile alin. (2) al art. 45, care prevăd expres că în situația anulării cererii se restituie numai jumătate din taxa de timbru plătită, așa cum corect a procedat instanța de fond.

Întrucât printr-o reglementare expresă se prevede restituirea a jumătate din taxa achitată [art. 45 alin. (2) din O.U.G. nr. 80/2013], nu există niciun temei legal care să îndreptățască instanța să dispună restituirea taxei în alt quantum (integral sau într-un procent mai mare de 50%), motiv pentru care, în baza considerentelor relevate și a dispozițiilor art. 45 alin. (1) lit. d) din O.U.G. nr. 80/2013 coroborate cu cele ale art. 45 alin. (2) din același act normativ, tribunalul a respins

ca nefondat apelul declarat, menținând ca legală și temeinică încheierea atacată (Trib. Bistrița-Năsăud, s. I civ., dec. nr. 19/A/CC/2016, nepublicată).

3. Critică a solicitării de restituire formulată prin cererea de recurs. Solicitarea de restituire a taxei judiciare de timbru pentru o cerere de recuzare a unui judecător, cerere care nu a mai fost susținută în concluziile orale la termenul la care cauza a rămas în pronunțare, însă reprezintă o critică regăsită în motivele de recurs, este inadmisibilă, întrucât recurentul trebuia să deruleze procedura administrativă de restituire a taxei de timbru la instanța în fața căreia a formulat cererea de recuzare, numai după ce s-a constatat că se află în cazul reglementat de art. 45 alin. (1) lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru. Așadar, solicitarea de restituire a taxei de timbru nu poate fi primită, spre analiză *omisso medio*, de instanța de control judiciar în recursul ce vizează legalitatea încheierii atacate (I.C.C.J., s. I civ., dec. nr. 51/2018, www.scj.ro).

4. Admitere contestație la executare. a) Inexistența unui drept de opțiune al contestatorului. În caz de admitere a contestației la executare, contestatorul nu are un drept de opțiune între a solicita restituirea sumei achitate cu titlu de taxă judiciară de timbru statului sau, dimpotrivă, intimatei, din moment ce legea, prin dispoziții cu caracter special, prioritar aplicabile, a stabilit un alt debitor pentru restituirea taxei decât cel prevăzut de art. 451 C.proc.civ.

Prin urmare, obligarea intimatei la plata cheltuielilor de judecată reprezentate de taxele judiciare de timbru nu este legală, restituirea acestora incumbând statului, prin organele sale (Trib. București, s. a IV-a civ., dec. nr. 844R/2013, în N.-A. CESLEA, *op. cit.*, p. 238-240).

b) Existența unei hotărâri definitive de admitere a contestației la executare. Restituirea taxei judiciare de timbru achitate pentru contestația la executare presupune existența unei hotărâri definitive de admitere a contestației, fie în întregime, fie în parte.

În cazul în care contestația la executare a urmat mai multe cicluri procesuale, pentru restituirea taxei judiciare de timbru este relevantă doar soluția finală dată asupra contestației, nu soluția pronunțată inițial și nici cea dată în calea de atac prin care cauza a fost trimisă spre rejudecare, restituirea taxei judiciare de timbru, atât cea achitată în fața primei instanțe, cât și cea achitată în calea de atac, putând fi restituită doar dacă contestația a fost admisă (în întregime sau în parte) în mod definitiv (Trib. Bistrița-Năsăud, s. I civ., înch. camerei de consiliu din 26 septembrie 2018, nepublicată).

5. Contestație la executare respinsă definitiv. Contestația la executare nu a fost soluționată pe fond în apel, în rejudecare, fiind respinsă prin sentința civilă nr. 745/2018, pronunțată de Judecătoria Bistrița, sentință care a rămas definitivă urmare a respingerii apelului, prin decizia civilă nr. 282/A/20 iulie 2018 a Tribunalului Bistrița-Năsăud.

Cum contestația la executare formulată de contestatoare a fost respinsă definitiv, aceasta nu este îndreptățită la restituirea taxei judiciare de timbru de 444 lei, achitată pentru apelul din primul ciclu procesual (Trib. Bistrița-Năsăud, s. I civ., înch. cam. de consiliu din 26 septembrie 2018, nepublicată).

6. Taxă nedatorată. Petentul a achitat taxa judiciară de timbru concomitent cu soluționarea cererii sale de acordare a ajutorului public judiciar, instanța dispunând scutirea petentului de la plata taxei judiciare de timbru, astfel încât nu se mai poate reține faptul că acesta mai datorează o taxă judiciară de timbru aferentă cererii sale (I.C.C.J., s. I civ., dec. nr. 1617/2017, www.scj.ro).

7. Anularea formelor de executare în baza unui singur motiv dintre cele invocate. Așa cum rezultă din considerentele hotărârii primei instanțe, soluția de anulare a tuturor formelor de executare a fost întemeiată pe unul dintre motivele invocate, acela al inexistenței creanței prin prisma apariției Legii nr. 144/2012.

Ca atare, deși instanța menționează că admite în parte contestația, anulează în întregime formele de executare și subliniază că celelalte motive invocate nu se mai impun analizate, fiind găsit întemeiat motivul reținut.

În aceste condiții, în care alte motive (bunăoară, prescripția dreptului de a cere executarea silită) nu au fost analizate pentru a se reține o eventuală netemeinicie a lor, care să atragă o soluție de admitere parțială a contestației la executare, tribunalul a reținut că, în fapt, prima instanță a admis în întregime contestația formulată, anulând toate formele de executare, acesta fiind, practic, scopul urmărit de contestator.

Ca atare, devin incidente prevederile art. 45 alin. (1) lit. f) din O.U.G. nr. 80/2013, act normativ în baza căruia s-a stabilit taxa de timbru datorată, nefiind aplicabile prevederile art. 45 alin. (2) din O.U.G. nr. 80/2013, cât timp nu există cereri respinse, ci numai motive neanalizate pe considerentul reținerii ca întemeiat a unuia dintre motivele invocate (Trib. Bistrița-Năsăud, s. I civ., dec. nr. 60/R/2019, nepublicată).

8. Întoarcerea executării. Imposibilitatea restituirii taxei judiciare de timbru. Ipoteza prevăzută de dispozițiile art. 45 alin. (1) lit. f) din O.U.G. nr. 80/2013 vizează taxa de timbru achitată pentru capătul de cerere privind contestația la executare, iar nu alte capete de cerere, cum este capătul de cerere privind întoarcerea executării silite, care se timbrează în mod distinct, conform art. 10 alin. (4) din O.U.G. nr. 80/2013, astfel că taxele de timbru nefiind achitate pentru capătul de cerere referitor la contestația la executare, nu sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 45 alin. (1) lit. f) din O.U.G. nr. 80/2013, neputându-se dispune restituirea taxelor de timbru (Trib. București, s. a V-a civ., dec. nr. 2302/A/2016, nepublicată).

9. Cerere de plată a cheltuielilor de judecată. În condițiile existenței unei cereri de restituire a taxei judiciare de timbru, cererea de obligare a intimatei la

plata cheltuielilor de judecată nu poate fi interpretată decât ca vizând orice alte cheltuieli efectuate și dovedite, cu excepția taxei judiciare de timbru, cum ar fi cheltuiala constând în onorariul de avocat achitat (Trib. Bistrița-Năsăud, s. I civ., dec. nr. 60/R/2019, nepublicată).

10. Competență. Acord de mediere. Condiția soluționării cauzei în temeiul acordului de mediere. Sintagma „instanță judecătorească la care s-a introdus acțiunea sau cererea” desemnează instanța de judecată legal investită, competentă material să soluționeze acțiunea în primă instanță sau în calea de atac. Ca atare, în mod judicios s-a apreciat că, pentru taxa de timbru achitată în prima fază procesuală, competența aparține judecătoriei investite cu soluționarea pricinii în primă instanță.

Nu este suficient ca părțile să apeleze la serviciile de mediere și să încheie un acord, ci situația premisă impusă de art. 63 din Legea nr. 192/2006 vizează soluționarea cauzei în temeiul acordului de mediere. Rezultă, procedând la interpretarea *per a contrario* a art. 63 din Legea nr. 192/2006, că, în situația în care cauza nu se soluționează în temeiul acordului de mediere, taxa de timbru achitată pentru învestirea instanței nu poate fi restituită (C.A. București, s. a III-a civ., min. și fam., dec. nr. 504/A/2016, nepublicată).

11. Renunțare la cererea de strămutare. Imposibilitatea restituirii taxei judiciare de timbru. Cazul în care s-a renunțat la cererea de strămutare nu se încadrează în niciuna dintre ipotezele prevăzute de art. 45 din O.U.G. nr. 80/2013. Cererea de strămutare formulată de petent nu a rămas fără obiect ca urmare a soluționării apelului ulterior formulării cererii de strămutare, întrucât, conform art. 145 alin. (2) C.proc.civ., în cazul în care instanța de la care s-a dispus strămutarea a procedat între timp la judecarea procesului, hotărârea pronunțată este desființată de drept prin efectul admiterii cererii de strămutare.

De asemenea, nu se pune problema incidenței cazului prevăzut la lit. d) de la art. 45 din O.U.G. nr. 80/2013, în cauză nefiind în discuție o cerere de chemare în judecată, ci un incident procedural. Cazurile de la lit. e)-i) ale art. 45 din O.U.G. nr. 80/2013 nu sunt incidente în cazul prezentei cereri, dat fiind obiectul acesteia. Dispozițiile legale care reglementează instituția strămutării nu prevăd restituirea taxei de timbru în caz de renunțare la judecata cererii (C.A. București, s. a III-a civ., min. și fam., dec. nr. 197/A/2016, nepublicată).

12. Acțiune insuficient timbrată. Renunțare la unele cereri. Refuz de restituire a taxei. Renunțarea la cererea introductivă de instanță după achitarea taxei judiciare de timbru nu are nicio influență asupra taxei, în sensul că ceea ce s-a achitat se consideră datorat. Cu atât mai mult în situația în care taxa judiciară de timbru achitată era oricum insuficientă, instanța impunând obligația completării taxei. Mai mult, renunțarea la judecată fiind un act de dispoziție, nu i se poate da eficiență decât în situația în care instanța este legal investită. Astfel, în condițiile în care nu s-a completat taxa judiciară de timbru, în mod corect instanța a dispus

anularea capătului de cerere respectiv în condițiile art. 200 alin. (3) C.proc.civ. și nu a luat act de renunțare.

Nefiind achitată în întregime taxa judiciară de timbru stabilită, nu se poate spune că ceea ce s-a achitat este mai mult decât quantumul legal, astfel că nu este incident cazul de restituire de la lit. b) a art. 45 din O.U.G. nr. 80/2013.

Analiza cazurilor de restituire a taxei judiciare de timbru prevăzute la art. 45 din O.U.G. nr. 80/2013 se face raportat la momentul stabilirii taxei judiciare de timbru, iar nu la aspecte ulterioare (Trib. Cluj, s. civ., dec. nr. 1729/A/2017, www.rolii.ro).

13. Cerere de restituire a taxei. Existența unei hotărâri definitive de respingere a cererii de reexaminare. Nu se poate admite din punct de vedere legal restituirea pretinsă de petent, câtă vreme, separat, s-a respins în prealabil, în mod definitiv (conform art. 39 din O.U.G. nr. 80/2013), cererea petentului de reexaminare a aceleiași taxe de timbru de 200 lei, în care acesta invocase nefondat tot că ar fi scutit de timbraj în apel prin art. 50 alin. (2) din Legea nr. 230/2007 (C.A. București, s. a III-a civ., min. și fam., dec. nr. 272/A/2017, www.rolii.ro).

14. Cerere de restituire a taxei judiciare de timbru achitate pentru cererea de recuzare. Referitor la solicitarea de restituire a taxei judiciare de timbru privind suma de 100 RON, achitată de către recurenți pentru cererea de recuzare a d-nei judecător E. (care nu a mai fost susținută prin concluziile orale de la termenul la care instanța a rămas în pronunțare, dar care reprezintă o critică conținută în memoriul de recurs), deși nu a fost întemeiată în drept, presupune verificarea aplicării dispozițiilor art. 45 alin. (1) din O.U.G. nr. 80/2013, care reglementează situațiile în care sumele achitate cu titlu de taxă de timbru pot fi restituite la cererea petiționarului. Chiar dacă, în cererea de recuzare, reclamantul a solicitat admiterea ei și restituirea taxei de timbru, acesta nu a reluat o astfel de solicitare la momentul la care cererea sa a fost respinsă, invocând temeiul juridic ce i-ar fi permis să formuleze o astfel de solicitare. Prin urmare, reclamantul trebuia să deruleze procedura administrativă de restituire a taxei de timbru la instanța în fața căreia a formulat cererea de recuzare, numai după ce s-ar fi constatat că se află în cazul reglementat de art. 45 alin. (1) lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013, solicitarea neputând fi primită, spre analiză *omisso medio*, de instanța de control judiciar în recursul ce vizează legalitatea încheierii atacate (I.C.C.J., dec. nr. 51 din 17 ianuarie 2018, www.scj.ro).